

GULDBORGSUND

BEREDSKABSPLAN

- HJÆLP TIL BØRN OG UNGE, DER ER UDSAT
FOR OVERGREB

GULDBORGSUND KOMMUNES BEREDSKABSPLAN TIL FOREBYGGELSE
OG HÅNTERING AF OVERGREB MOD BØRN OG UNGE.

REVIDERET FEBRUAR 2024

INDHOLDSFORTEGNELSE

Indholdsfortegnelse	1
Læsevejledning	2
Kontakt samt mulighed for råd og vejledning	2
Formålet med Beredskabsplanen	4
Målgruppen	5
Definitioner på overgreb.....	6
Fysiske overgreb.....	6
Psykiske overgreb	6
Seksuelle overgreb	7
Digitale krænkelser	8
Grooming	9
Sugardating	9
Prostitution.....	10
Overgreb i forbindelse med mobning	10
Sådan handler du på en bekymring for et barn eller en ung	11
Tiden efter overgrebet	13
Forebyggelse og opsporing af overgreb mod børn og unge	14
Implementering af beredskabsplanen i Guldborgsund Kommune	16
Bilag 1 Samarbejdspartnere.....	18
Bilag 2 Lovgivning	20
Bilag 3 Mulige tegn og reaktioner på overgreb	24
Mulige tegn og reaktioner på seksuelle overgreb	25
Mulige tegn og reaktioner på vold	28
Mulige tegn og reaktioner ved digitale krænkelser.....	29
Bilag 4 Konsekvenser af overgreb.....	30
Bilag 5 Actioncards til håndtering af bekymring, mistanke eller viden om overgreb	32
Hvis bekymring, mistanke eller viden mod en eller begge forældre / stedforældre	32
Hvis bekymring, mistanke eller viden mod plejeforældre	33
Hvis bekymring, mistanke eller viden mod andre i barnets netværk...	34
Hvis mistanke mod en ansat	35
Hvis mistanke mod andet barn/ung	36

LÆSEVEJLEDNING

Denne skriftlige Beredskabsplan formidler de lovgivningsmæssige krav til handleprocedurer i sager om overgreb mod børn og unge og giver anbefalinger til, hvordan du som ansat i Guldborgsund Kommune – herunder som fagperson på børne- og ungeområdet - kan arbejde med forebyggelse, opsporing og håndtering af overgreb via implementering af Beredskabsplanen. Revisionen af Beredskabsplanen er godkendt af byrådet d. 18. april 2024.

Beredskabsplanen er opbygget med en detaljeret indholdsfortegnelse, som gør det muligt at finde de relevante afsnit i en konkret situation.

Du har pligt til at handle, hvis du får bekymring, mistanke eller viden om overgreb mod børn eller unge. Men hvad gør du helt konkret som medarbejder eller som leder? Og hvad gør kommunens myndighedsafdelinger? Du kan også læse om definitioner og konsekvenser af overgreb på børn og unge.

Beredskabsplanen beskriver desuden, hvordan der i Guldborgsund Kommune arbejdes med forebyggelse, opsporing og håndtering af overgreb på børn og unge.

I bilagene præsenteres de samarbejdspartnere, som kan indgå i sager, hvor der er sket overgreb, relevant lovgivning samt mulige tegn på overgreb.

Du kan finde Beredskabsplanen på Guldborgsund Kommunes hjemmeside.

Som supplement til denne skriftlige Beredskabsplan er der udarbejdet et elektronisk værktøj, hvor du via klik bliver guidet gennem de forskellige trin, du skal forholde dig til, hvis du som leder eller medarbejder har viden eller mistanke om overgreb:

Du finder den her: <https://gbshandleguide.dk/>

KONTAKT SAMT MULIGHED FOR RÅD OG VEJLEDNING

Aldersgruppe 0-14 år

Børn & Familie
Telefon 25 18 02 05

Aldersgruppe 15-17 år

Unge & Uddannelse
Telefon 25 18 21 11

Telefontid:

Mandag-onsdag 8-15.30
Torsdag 8-17
Fredag 8-12.30

Udenfor kommunens telefontid **skal** du kontakte politiet på telefon 114.

Med beredskabet er det Guldborgsund Kommunes ambition og ønske, at alle professionelle, der har med børn og unge at gøre, får de bedste forudsætninger for at forebygge, opspore og handle på bekymring, mistanke og viden om overgreb, så børn og unge i Guldborgsund Kommune er i de bedste hænder.

1. Børn skal altid høres og beskyttes, når der er bekymring, mistanke eller viden om overgreb
2. Underretninger skal vurderes inden for 24 timer, og opfølgningen på underretninger skal styrkes
3. Mistrivsel og overgreb skal opdages og håndteres tidligt
4. Der skal fokuseres på den forebyggende og tværfaglige indsats

FORMÅLET MED BEREDSKABSPLANEN

Nogle børn og unge bliver desværre udsat for overgreb, hvilket kan have vidtrækkende konsekvenser for de børn og unge, det går ud over. Beredskabsplanen skal derfor understøtte, at professionelle har en fælles handleramme og er aktive parter i forhold til at forebygge og håndtere overgreb mod børn og unge – herunder anbragte børn og unge samt børn og unge med handicap, som er særligt udsatte for overgreb.

Beredskabsplanen skal således bidrage til, at flere børn og unge i Guldborgsund Kommune får gode udviklingsmuligheder på baggrund af en tryk opvækst uden overgreb.

Denne Beredskabsplan beskriver, hvorledes ledere og medarbejdere i Guldborgsund Kommune skal reagere, når der opstår bekymring, mistanke eller viden om overgreb mod børn og unge. Beredskabsplanen er en overordnet beskrivelse af kommunens indsats.

Beredskabsplanen skal understøttes af dialog og lokalt materiale udarbejdet af de enkelte områder eller tilbud. Ledelsen af de enkelte afdelinger er ansvarlige for, at kendskabet til beredskabet udbredes, og at der på baggrund heraf implementeres handleprocedurer på de lokale arbejdspladser. For eksempel skal du som medarbejder ikke stå alene med en underretning, selvom underretningspligten er personlig. Arbejdspladsen bør have eller udvikle en kultur, som støtter og hjælper, når du møder et barn som mistrives, og som måske er udsat for overgreb. Dermed sikres hurtigere handling.

Guldborgsund Kommunes Beredskabsplan skal medvirke til:

- at fagpersoner får så tilstrækkelig viden om tegn på overgreb, at de reagerer hensigtsmæssigt og rettidigt
- at fagpersoner bliver bedre til at forebygge, opspore og håndtere sager om overgreb mod børn og unge
- at fagpersoner arbejder helhedsorienteret, tværfagligt og tværsektorielt med håndteringen af sagerne
- at fagpersoner bliver i stand til at iværksætte en faglig, kvalificeret indsats, der matcher barnets og den unges behov for støtte

Den ambition forudsætter, at der er åbenhed og klarhed om de forskellige faggruppers kompetencer og roller. Sundhedsplejersker, pædagoger, lærere, psykologer, behandlere med videre har andre kerneopgaver end de børne- og ungerådgivere, der varetager den sociale sagsbehandling og myndighedsfunktionen.

Når loven siger, at kommunen undersøger og beslutter, så er det børne- og ungerådgivere, der har denne myndighedsfunktion. Det er vigtigt at holde fast i den arbejdsfordeling, ligesom det er vigtigt at holde fast i, at det er det tværfaglige samarbejde, som er forudsætningen for den gode udredning af barnets forhold og afklaringen af, hvilken hjælp der skal iværksættes i form af støttende indsatser. De er supplement til alment systemernes og eventuelt andre specialsystemers faglige indsatser.

Beredskabsplanen beskriver desuden, hvordan Guldborgsund Kommune har organiseret sig med henblik på at skabe det bedste grundlag for, at du som leder eller medarbejder kan arbejde forebyggende og få hjælp til at sætte ind tidligt og kvalificeret, når et barn har behov for det.

Guldborgsund Kommune kan ikke forpligte eksterne aktører på at arbejde med Beredskabsplanen på samme måde, som vi selv vil gøre det, men vi kan gøre opmærksom på Beredskabsplanens eksistens, og når vi modtager underretninger fra eksterne aktører om overgreb mod børn, vil vi handle i overensstemmelse med Beredskabsplanen.

MÅLGRUPPEN

Målgruppen for denne Beredskabsplan er alle, der er ansat i Guldborgsund Kommune.

DEFINITIONER PÅ OVERGREB

For at kunne observere og reagere på bekymring, mistanke eller viden om overgreb er det nødvendigt med en fælles forståelse.

Fysiske overgreb

Vold er en handling eller trussel, der uanset formålet kan krænke en anden persons integritet, skræmmer, smerter eller skader personen. Volden kan have samme effekt på andre personer, der overværer eller overhører handlingen. Volden kan være en bevidst handling eller en handling, der sker i affekt.

Uanset typen af vold, der begås mod et barn/en ung, så er der tale om en adfærd fra voldsudøveren, som er ødelæggende for eller forhindrer udviklingen af et positivt selvbillede hos barnet. Enhver form for vold bringer barnets udvikling og sundhed i fare.

(Kilde: Social- og Boligstyrelsen)

Lovgivning: Straffeloven §§ 244-246 og Forældreansvarsloven § 2, stk. 2.

Psykiske overgreb

Psykisk vold i opvæksten kan have lige så alvorlige konsekvenser som fysisk vold. Psykisk vold er, når man bliver ydmyget, hånet, talt meget grimt til, truet eller nedgjort eller bliver afstraffet og låst inde på et værelse. Psykisk vold følger altid med, når børn udsættes for fysisk vold, eller når børn oplever fysisk vold i deres familie.

Man er udsat for psykisk vold, når man skal tilpasse egen adfærd til en anden persons krav og forventninger på en måde, hvor man skal overskride sine egne grænser. Den psykiske vold er en form for vold, der ikke ved første øjekast er synlig.

Barnet eller den unge har været udsat for psykisk vold, hvis han/hun fx har oplevet at:

- blive truet med fysisk vold
- blive forfulgt, råbt ad, konstant kritiseret, kontrolleret eller blive isoleret fra andre mennesker
- blive nedgjort eller ydmyget, mens andre var til stede
- få ting ødelagt eller at blive straffet
- blive udsat for verbal vold/trusler, fx truet med at blive smidt ud hjemmefra, at blive mishandlet eller slået ihjel eller at blive truet med, at et kæledyr vil blive mishandlet/slået ihjel
- få smadret møbler, kastet med ting, sparket døre ind, revet tøj i stykker

Når børn og unge dag efter dag bliver udsat for psykisk vold, kan det have konsekvenser ind i voksenlivet. Disse børn og unge er ikke alene disponeret for psykiske lidelser som depression og angst, men der er også overhængende fare for, at de tager mønstret med sig videre. Derfor er det vigtigt at få brudt tavsheden om den psykiske vold.

(Kilde: Vive)

Lovgivning: Straffeloven §§ 243 og Forældreansvarsloven § 2, stk. 2.

Seksuelle overgreb

Der er tale om et seksuelt overgreb, når et barn inddrages i seksuelle aktiviteter, som det ikke kan forstå rækkevidden af, og som det udviklingsmæssigt ikke er parat til og derfor ikke kan give tilladelse til. Aktiviteter af denne karakter, der overskrider samfundets sociale eller retslige normer, er at karakterisere som seksuelle overgreb.

(Kilde: Siso Videnscenter)

I Danmark er det ulovligt for en person over 15 år at have samleje eller andre former for sex med en person, der er under 15 år.

Lovgivning: Straffelovens § 222

Incest indebærer seksuelle forhold mellem biologisk beslægtede personer i nedadstigende linje eller mellem søskende. Stedforældre og andre med omsorgsfunktion sidestilles i den forbindelse med biologiske forældre.

Seksuelle overgreb er karakteriseret ved:

- Den voksne udnytter et barns tillid
- Det seksuelle overgreb krænker barnets integritet
- Det er en handling, som barnet ikke kan forstå eller misforstår, og som barnet ikke er modent til at give samtykke til
- Det seksuelle overgreb er udtryk for den voksnes behov og foregår på den voksnes betingelser, eller er et udtryk for børn og unge, der udsætter andre børn og unge for seksuelt grænseoverskridende adfærd
- Det er en handling, som overskrider samfundets lovgivning og den almindelige moral

Den strafferetlige definition af seksuelle overgreb findes i straffelovens kapitel 23 og 24, som omhandler forbrydelser i familieforhold og seksualforbrydelser.

Følgende kategorier af handlinger er strafbare:

- Samleje eller andet seksuelt forhold end samleje med slægtning eller omsorgsgivende familie i nedadstigende linje. Adoptionsforhold sidestilles med biologisk slægtskab
- Samleje eller andet seksuelt forhold end samleje mellem søskende
- Voldtægt
- Samleje eller andet seksuelt forhold end samleje med et barn under 15 år - dog 18 år, hvis barnet/den unge er betroet til undervisning/opdragelse
- Køb af seksuelle ydelser fra personer under 18 år
- Blufærdighedskrænkelser (blotteri, beføling, beluring, verbal uterlighed) samt optagelse, besiddelse og udbredelse af fotos/film på eksempelvis de sociale og digitale medier osv. af personer under 18 år

Lovgivning: Straffeloven §§ 210, 216, 219, 222- 226, 232, 234, 235 og Forældreansvarsloven § 2, stk. 2.

Digitale krænkelser

Digitale platforme udgør sociale mødesteder for børn og unge i dag. Desværre er det en kendsgerning, at disse virtuelle mødesteder også tiltrækker personer med seksuelle interesser i børn og unge, og at den særlige kontaktform gør det muligt for disse personer at få kontakt med børn og unge.

Håndtering af digitale krænkelser:

- Få barnets historie
- Skaf dokumentation – fx screenshots eller digitale logfiler fra mediet
- Stop krænkelsen!
- Anmeld til politi – husk at orientere om processen ved en anmeldelse
- Fortæl om den videre proces
- Fokuser på barnets trivsel

Få vejledning her:

- SletDet; anonym rådgivning om ubehagelig eller krænkende oplevelser på nettet - for børn, unge, forældre og fagpersoner
- Ctrl; oplysningssite for børn og unge med seksuelle tanker om børn. Her kan man blandt andet få forebyggende hjælp
- AnmeldDet; anonym hotline, hvor man kan anmelde ting, man finder online, som man mener kan være overgrebsmateriale. Det screenes herefter, og hvis det vurderes at være ulovligt materiale, sendes det videre til Rigspolitiet
- TakeItDown; bruges til at "markere" sit billede med et digitalt fingeraftryk, så man kan forebygge, at billedet bliver delt igen. Der er forskellige sociale medier, der samarbejder med TakeItDown

Hvert 5. barn/ung fortæller ikke om krænkelser. Dette skyldes bekymring for de voksnes reaktioner:

- vil de voksne forstå det?
- kan nogen hjælpe mig?
- er det min egen skyld?
- er jeg det, som der bliver skrevet om mig?
- hvad kommer der til at ske nu?

Vær ikke bange for at spørge ind til barnets/ den unges digitale liv.

En digital krænkelse kan potentielt være en krænkelse uden "udløbsdato".

Vær derfor opmærksom på, hvordan der arbejdes videre med barnet.

Nøglefaktorer for at barnet/den unge søger hjælp:

- Tillid
- Identifikation og forståelse
- Tilgængelighed
- Klare linjer for dialogen

Børn skelner ikke værdimæssigt mellem den online og offline verden, og et digitalt overgreb skal derfor håndteres på samme måde som et fysisk overgreb, da det vil få samme påvirkning/konsekvens for barnet. Digitale krænkelser er ubehagelige oplevelser på digitale platforme.

De omfatter handlinger, hvor billeder, videoer, indlæg, beskeder eller sider bliver anvendt på en måde, så en person føler sig truet, udnyttet, tvunget, ydmyget, udstillet, seksualiseret, diskrimineret, ked af det, bange eller bekymret.

(Kilde: Red Barnet)

Forskellige typer af digitale krænkelser:

- Deling af intime billeder – uden samtykke.
- Sextortion – afpresning eller trusler af personer, man kender, men også af personer, man ikke kender, eller kun kender digitalt. Derudover kan man føle sig presset til noget, fordi det er 'sådan man gør' i vennegruppen. Det kan for eksempel være at dele nøgenbilleder med ens flirt eller lægge billeder eller videoer ud på ens sociale medier, selvom man ikke har lyst.

Trusler og afpresning handler altså om at få overskredet sine grænser online. Det kan være at:

- blive presset til at gøre noget, man ikke har lyst til (eller som føles forkert)
- blive truet med noget ubehageligt, hvis man ikke gør det, man bliver bedt om
- tænke, at den, man skriver med, er en man kan stole på, men i virkeligheden ikke er det
- en person pludselig bliver ubehagelig, fordi personen vil have, at man gør noget, man ikke har lyst til, eller som ikke var en del af aftalen

Grooming

På engelsk anvendes begrebet grooming om den proces, hvor krænkeren bearbejder, overtaler, forfører og manipulerer et barn eller en ung til at medvirke i seksuelle aktiviteter. Der er tale om en proces, hvor krænkeren gradvist opbygger en relation. En relation, som senere gør det muligt at udsætte barnet eller den unge for et seksuelt overgreb. Manipulationen og den gradvise nedbrydning af barnets grænser, der finder sted, kan være en langvarig og skjult proces. Det er vigtigt, at fagpersoner har viden om og kan identificere denne proces i arbejdet med at opspore og forhindre seksuelle overgreb.

IT-relaterede seksuelle overgreb betegnes ofte online grooming.

(kilde: SletDet.Redbarnet.dk)

Lovgivning: Straffeloven §§ 23, 225, 226, 231, 232, 235, 263, 264a, 264d, 264e, 266, 267

Sugardating

Sugardating er et aldersmæssigt, erfaringsmæssigt og økonomisk ulige seksuelt forhold, hvor en ældre person, enten sugardad (mand) eller sugarmama (kvinde), finder sammen med en yngre partner; enten sugarbabe (kvinde) eller boytoy (mand). Foruden aldersforskellen er sugardating karakteriseret ved en betydelige ulighed i parternes økonomiske formåen, og denne forskel er langt hen ad vejen det, som binder forholdet sammen. Sugardating er således et forhold, der bygger på, at sugardad/sugarmama forsøder sugarbabe/boytoy med materielle goder med forventning om til gengæld at modtage mere eller mindre intime, seksuelle ydelser.

Prostitution

Prostitution er en handling, hvor mindst to handlende personer på markedsmæssige betingelser henholdsvis køber og sælger en prostitutionsydelse mod betaling. Prostitution er således handel med seksuelle ydelser, hvor kunden køber fysisk adgang til sælgers (den prostitueredes) krop, eller til dele af den, med henblik på kundens egen seksuelle tilfredsstillelse. Almindeligvis betaler kunden med penge, men betaling i form af for eksempel narkotika, medicin, tøj og rejser kan også forekomme.

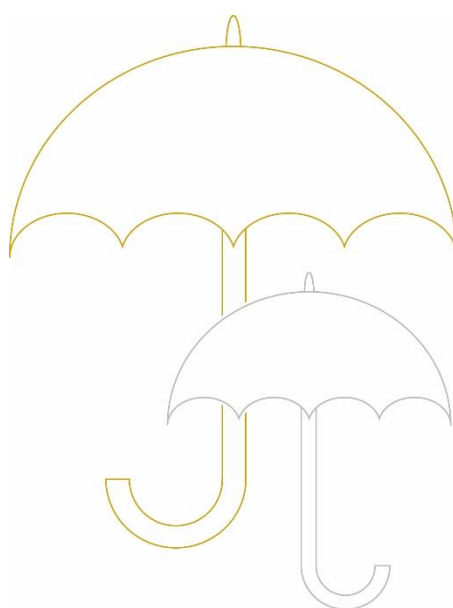
Udøvere af sugardating og prostitution tilkendegiver ofte, at det er et valg, de har truffet. Social- og Boligstyrelsen anfører, at flere undersøgelser tyder på, at folk, der har fået deres personlige grænser overskredet i barndommen, er overrepræsenteret i prostitution.

Overgreb i forbindelse med mobning

Nogle gange opstår der i en børnegruppe overgreb i form af mobning, som kan indeholde både fysiske, psykiske og seksuelle overgreb. Det kan forekomme i alle aldersgrupper – også i dagtilbud og også over for børn, der er så små, at de ikke selv kan redegøre for omstændighederne, men hvor det f.eks. kan konstateres, at de er påført bide- og kradsemærker.

Det er en adfærd, som er skadelig for både det barn, der udsættes for overgrebene, og for det barn, der udøver overgrebene. Derfor skal det stoppes hurtigst muligt. Hurtig indgriben forebygger, at den uhensigtsmæssige adfærd udvikler sig til en ødelæggende kultur og omgangsform i dagtilbuddet eller skolen med grænseoverskridende adfærd.

Der kan i disse situationer være brug for sparring fra andre faggrupper med hensyn til, hvorledes situationen kan gribes an – både i forhold til børn, forældre og personale.

SÅDAN HANDLER DU PÅ EN BEKYMRING FOR ET BARN ELLER EN UNG

- Personer, der udøver offentlig tjeneste eller offentligt hverv, har skærpet underretningspligt jf. Barnets Lov § 133. Denne personkreds har pligt til at underrette hvis de får kendskab til eller formodning om, at et barn eller en ung under 18 år har været udsat for overgreb.
- Alle har pligt til at underrette, hvis de får kendskab til, at et barn eller ung under 18 år udsættes for overgreb, jf. Barnets Lov § 135. Underretningspligten er en personlig pligt, der pålægges alle personer.
- Som medarbejder i Guldborgsund Kommune har du pligt til at handle, hvis du får bekymring, mistanke eller viden om overgreb mod børn eller unge, da du er underlagt den skærpet underretningspligt
- Når nogen i offentlig tjeneste eller offentligt hverv nægter eller undlader at opfylde sin pligt, kan denne blive straffet med bøde eller fængsel indtil 4 mdr. (op til 1 år for personer i ledende stillinger) jf. straffeloven § 156.

Nedenfor er beskrevet handleveje, når du som medarbejder eller leder har en bekymring, mistanke eller viden om, at et barn eller en ung har oplevet eller er udsat i forhold til overgreb.

• **Bekymring**

Hvis du observerer, at barnet ændrer adfærd, og det giver anledning til bekymring i forhold til overgreb, så skal der sendes en underretning.

Som medarbejder kan man drøfte sin bekymring med nærmeste leder. Den medarbejder, der har bekymringen, skal sende en underretning til underretning@guldborgsund.dk

I underretningen beskrives den ændrede adfærd, og hvorfor den giver anledning til bekymring.

• **Mistanke**

Mistanke forstås som mere end blot en bekymring. Mistanken kan bygge på nærmere observation af barnets adfærd og signaler, barnets egne udsagn eller oplysninger, man har modtaget på anden vis om hændelser, der giver anledning til mistanke.

Som medarbejder kan man drøfte sin mistanke med nærmeste leder. Den, der har mistanken, skal sende en underretning til underretning@guldborgsund.dk.

I underretningen beskrives den ændrede adfærd og hvorfor den giver anledning til mistanke.

• **Viden**

Viden handler om de situationer, hvor man ved, at et barn/en ung har været udsat for en konkret handling i form af overgreb. Denne viden kan komme fra barnet/den unge selv eller fra vidner til episoden, eller som tilståelse fra den person, der har udsat barnet for overgrebet.

Som medarbejder kan man drøfte sin viden med nærmeste leder. Den, der er vidende om overgrebet, skal sende en underretning til underretning@guldborgsund.dk

OBS. Hvis en voksen tages i at begå overgreb, skal politiet straks kontaktes, og underretningsproceduren skal derefter følges.

OBS. Er du ikke medarbejder med sikker mail, så henvises til Guldborgsund kommunes hjemmeside, hvor der er information om, hvordan du underretter:

<https://www.guldborgsund.dk/borger/familieleivet/raadgivning-og-stoette/underretning-er-du-bekymret-for-et-barn>

MÅ JEG TALE MED BARNET?

Som fagperson kan du komme i tvivl, når der opstår en bekymring, mistanke eller viden om overgreb mod et barn/ung. Hvor meget må du tale med barnet/den unge? Kommer du til at ødelægge den politimæssige efterforskning?

Du må gerne lytte til og stille forståelsesspørgsmål eller afklarende spørgsmål til barnet/den unge. Formålet med samtalen er ikke at opnå detaljeret viden om graden af et eventuelt overgreb, men at få en mere sikker fornemmelse af, om barnet/den unge har været udsat for et overgreb, eller om der er en anden forklaring på umiddelbart bekymrende udsagn eller reaktion fra barnet/den unge.

Når der senere skal udarbejdes en underretning eller foretages en politianmeldelse, vil referatet af din samtale med barnet/den unge indgå som et af elementerne i den beskrivelse, som du skal videregive. Det er derfor vigtigt umiddelbart efter samtalen at nedskrive præcist, hvordan spørgsmålene blev formuleret, og hvordan det konkrete svar lød.

Afhøring af barnet/den unge er politiets opgave. Detaljerede spørgsmål om hændelsen, omfanget, tidspunkt for overgrebene og så videre er spørgsmål, som politiet stiller i forbindelse med afhøringen.

Når forældreinddragelse skal undgås

Ansatte har pligt til at handle på bekymring, mistanke eller viden om overgreb mod børn og unge. Når bekymring, mistanke eller viden om overgreb retter sig mod den ene eller begge forældre, må du ikke inddrage forældrene, da der kan være risiko for at ødelægge politiets efterforskning.

Du skal alene foretage underretning til kommunen, som derefter vil foretage anmeldelse til politiet. Denne praksis kan virke i modstrid med almen praksis, da du i alle andre situationer altid skal inddrage forældrene og indhente samtykke, inden der videregives oplysninger om deres barn. Derfor er det vigtigt, at der internt i de faglige fora drøftes retningslinjer for, hvordan overgrebssager skal håndteres på baggrund af Guldborgsund Kommunes Beredskabsplan, så forældrene ikke inddrages ved en fejl. Her er det vigtigt at have opmærksomhed på, at børn og unge kan løbe en betydelig sikkerhedsrisiko ved at dele deres oplevelser.

TIDEN EFTER OVERGREBET

Børn og unge, der har været udsat for overgreb, har et naturligt behov for at bearbejde det, der er sket. Nogle børn/unge fortæller om overgrebene. Andre børn/unge taler ikke om det, der er sket, men finder andre måder at udtrykke sorg, smerte, vrede og andre følelser på. Det kan for eksempel ske gennem leg eller tegninger.

Reaktionsmønstre kan være forskellige alt efter barnets/den unges alder og udvikling. Det er derfor vigtigt, at de professionelle observerer og reagerer med forståelse og omsorg. Omsorg vil i denne sammenhæng også sige den rette, fagligt baserede, professionelle handling.

Det har stor betydning for barnet/den unge at fastholde en normal hverdag med tryghed og forudsigelighed. Du skal være til rådighed for at lytte og give omsorg, når barnet/den unge har brug for det. Det er aldrig barnets ansvar, at det er eller har været udsat for et overgreb, men nogle børn/unge plages af skyldfølelse og har brug for hjælp til at få den følelse bearbejdet.

Det er derfor vigtigt for barnet eller den unge, at det ved, at der er voksne til rådighed, og at de voksne tør tale om det, der er sket. Samtale med et barn eller en ung skal til enhver tid tilpasses barnets/den unges alder og modenhed, og det skal ske med indføling og et passende sprogbrug i forhold til barnets/den unges oplevelser. Det kan i situationen være en vanskelig, men ikke umulig balance.

Nogle børn/unge har behov for ekstra hjælp i form af støttende indsatser. Det er myndighedsafdelingen, der kan træffe beslutninger om eventuelle indsatser. Det er vigtigt at være opmærksom på, at nogle børn og unge gennem lang tid har haft et ekstraordinært stort ansvar for forskellige forhold i familien, som forældre normalt er ansvarlige for. Hvis disse børn får frataget det hidtidige ansvar, kan det opleves som endnu en belastning i stedet for tiltænkt hjælp. Derfor er det vigtigt at inddrage barnet i de påtænkte forandringer og i begrundelserne for forandringerne og indsatserne.

Uanset at politiet ikke kan føre bevis for et overgreb og derfor henlægger sagen, skal børne- og ungerådsgiverne i myndighedsafdelingen altid følge op på sagen. Børne- og ungerådsgiverne skal i samarbejde med forældre og andre fagpersoner afklare, om der er behov for støttende indsatser og i givet fald iværksætte disse.

De professionelle, der i det daglige er i kontakt med barnet/den unge, skal huske, at det primære behov er at være barn/ung. Det er derfor vigtigt at fastholde en normal hverdag i dagtilbuddet/skolen, som er præget af tryghed og forudsigelighed, da det skal være holdepunktet i en i øvrigt utryk og måske kaotisk situation.

FOREBYGGELSE OG OPSPORING AF OVERGREB MOD BØRN OG UNGE

Guldborgsund Kommunes overordnede mål, politikker og værdier afspejles i denne Beredskabsplan, og Beredskabsplanen skal omsættes i lokale retningslinjer og procedurer på de enkelte institutioner og arbejdspladser, så vi sikrer trygge miljøer, der understøtter, at børn og unge ikke udsættes for overgreb.

Et systematisk arbejde med forebyggelse af overgreb mod børn og unge i Guldborgsund Kommune har til formål at forhindre, at der sker overgreb. Forebyggelsen sigter samtidig mod at sikre tidlig opsporing af de børn og unge, der udsættes for overgreb, og tilbyde en kvalificeret indsats, således at følgevirkningerne af overgrebene mindskes.

Med en åben dialog om de tabuer, der er forbundet med overgreb mod børn og unge, og en løbende drøftelse på arbejdspladserne af, hvilke værdier og normer, der former hverdagen og det faglige miljø omkring tilbuddet, skabes en kultur, hvor det er muligt at tale om tegn og signaler på overgreb; både med kollegaer, ledere, forældre, børn og unge.

Forebyggelse af overgreb udfordrer i en række henseender fagpersonernes viden, de organisatoriske rammer samt de personlige forudsætninger og barrierer. I Guldborgsund Kommune arbejdes med forebyggelse af overgreb mod børn og unge på tre forskellige områder: Det personlige, det organisatoriske og det faglige.

I praksis spiller disse tre fokusområder tæt sammen.

Fagligt og personligt

At være i tvivl - og dele denne tvivl med andre - er at være professionel.

I Guldborgsund Kommune er det afgørende, at man som medarbejder ved, at man ikke er alene med sin bekymring, viden eller mistanke. Det er således ikke den enkeltes ansvar eller problem, men derimod hele institutionens. Som professionel vil man ofte være i tvivl: Hvor går grænsen mellem børns og unges normale, sunde seksuelle udvikling og adfærd og en grænseoverskridende eller krænkende adfærd?

Det er vigtigt, at man deler sin tvivl med sin leder og sine kollegaer. Selvom den faglige vurdering af en given situation også er forbundet med personlige normer og grænser, er det vigtigt, at tvivlen ikke bliver privat. Tvivl er en vigtig drivkraft i arbejdet med bekymring og mistanke om overgreb, og den kan være både konstruktiv og professionel. Dialog og åbenhed er to hjørnesteene, der kan være med til at sætte en professionel ramme for fagpersonens spørgsmål og tvivl.

Som fagperson kan man således blive forstyrret, når der opstår en mistanke om seksuelle overgreb.

Denne forstyrrelse kan føre til:

- benægtelse ("det kan simpelthen ikke passe")
- normalisering ("sådan er det vel bare blandt børn og unge i dag")
- bagatellisering ("det kunne jo have været værre")
- hjælpeløshed ("der er ikke noget, jeg kan gøre")
- dramatisering ("det er forfærdeligt, vi må straks gøre noget")

Ved at skabe faglig opmærksomhed på disse reaktioner og ved at lade dem indgå i den faglige refleksion minimeres risikoen for, at de påvirker fagpersoners reaktioner og handlinger på en uhensigtsmæssig måde. Derved undgår man handlingslammelse – eller det modsatte: Overdreven handletrang.

Som medarbejder har man mulighed for faglig supervision. Den faglige supervision kan:

- give den enkelte mulighed for at ventilere og bearbejde følelser
- skabe mulighed for at integrere relevant faglig viden med henblik på systematisk iagttagelse og analyse
- skabe refleksion over konsekvenserne af alternative tilgange
- finde nye handleveje
- yde støtte og anerkendelse

Forebyggelse er samtidig et ledelsesansvar. Det er derfor vigtigt, at du som medarbejder i Guldborgsund Kommune taler med din leder om en eventuel bekymring, mistanke eller viden.
(Kilde: Siso's udgivelse "Den professionelle tvivl", 2014)

Organisatorisk

Der indhentes straffeattest og børneattest på nye medarbejdere, både fastansatte og vikarer.

Derudover bruges de enkeltes institutioners og dagtilbuds værdigrundlag samt nærværende Beredskabsplan som udgangspunkt for en drøftelse af temaet overgreb.

Beredskabsplanen klæder medarbejdere og ledere i Guldborgsund Kommune på til at kunne forebygge, genkende, opspore og handle på overgreb eller bekymring/mistanke om overgreb via viden om blandt andet:

- Børns seksualitet og grænse mellem legitim seksuel adfærd og bekymrende seksuel adfærd
- Mulige tegn og reaktioner hos børn, der er i risiko for eller udsættes for overgreb
- Mulige skadevirkninger for børn, der udsættes for overgreb
- Kendskab til de forskellige handleveje i sager med overgreb mod børn og unge samt at kunne handle på trods af tvivl eller manglende sikker viden om, hvad der er sket, og om barnet har været udsat for overgreb
- Viden om, hvor du som medarbejder eller leder kan få sparring og støtte, når du selv påvirkes af viden om overgreb mod et barn eller en ung

IMPLEMENTERING AF BEREDSKABSPLANEN I GULDBORGSUND KOMMUNE

Med denne Beredskabsplan foreligger der en ramme for, at alle medarbejdere og ledere inden for børne- og ungeområdet i Guldborgsund Kommune kan medvirke til at forebygge og håndtere overgreb og dermed fungere som et sikkerhedsnet for børnene og de unge.

Der er – samme med Beredskabsplanen - udarbejdet en plan, således at relevante enheder/områder bliver gjort bekendt med Beredskabsplanen.

De lokale arbejdspladser skal med udgangspunkt i Beredskabsplanen arbejde med, at der bliver sat fokus på værdier, normer og handlinger i både det forebyggende arbejde og i samarbejdet og rolleafklaringen, når overgreb har fundet sted.

Arbejdet skal munde ud i lokale procedurer, der er kendt af alle medarbejdere.

Beredskabet skal således implementeres og forankres på de enkelte arbejdspladser, hvor det skal udgøre et kendt arbejdsredskab for ledere og medarbejdere til brug i arbejdet med børn, unge og deres forældre.

Lederne i de enkelte afdelinger og afsnit er dermed ansvarlige for Beredskabsplanens implementering.

Implementeringsaktiviteterne vil være forskellige og behovsafhængige. Nogle steder vil en orientering om Beredskabsplanen være tilstrækkelig, og andre steder er der bestemte personer, der skal være arbejdspladsens vidensansvarlige, ligesom nogle kan have behov for at sætte fokus på den forebyggende indsats.

Beredskabsplanen skal vedligeholdes gennem opdatering og faglige dialoger i de relevante faggrupper.

Beredskabsplanen understøttes af samarbejdet mellem leder og HR om personalesager samt et evaluerende team, som har fokus på håndtering og viden om disse sager:

Håndtering af personalesager

Personalesager håndteres mellem leder og HR. Det foregår ved, at leder fra området, fx skole eller dagtilbud, ringer til HR og aftaler, hvordan personalesagen skal håndteres.

Hvem deltager: pågældende leder fra fx skole/dagtilbudsområdet samt HR. Leder og HR vurderer sammen, hvad der videre skal ske i sagen. Det kan fx være kontakt til politiet

Evaluerende team

Der afholdes et årligt møde på ledelsesniveau med henblik på læring fremadrettet i forhold til de sager, der har været, samt at evaluere Beredskabsplan og actioncards.

Hvem deltager: **Skole/dagtilbudsområdet, myndighed, HR og politi**

Hvem indkalder: **Konsulent fra Social Service, Strategi og Samarbejde**

Den reviderede Beredskabsplan skal i henhold til lovgivningen offentliggøres.

Det sker på Guldborgsund Kommunes hjemmeside.

Ligeledes bliver den gjort tilgængelig på Guldborgsund Kommunes "Den åbne platform".

BILAG

Bilag 1 Samarbejdspartnere

Politi

Politiet har til opgave at efterforske anmeldelser for at afklare, om der skal rejses sigtelse med henblik på en straffesag. Anmeldelser om formodede eller konstaterede overgreb kommer som regel fra den kommunale myndighed – det vil som oftest være myndighedsafdelingen. Andre, der får kendskab til overgreb, kan også anmelde det – for eksempel forældre, forurettede selv eller andre pårørende. Hvis andre end kommunen foretager anmeldelse, underretter politiet øjeblikkeligt kommunens myndighedsafdeling om anmeldelsen.

Når børn skal afhøres, gennemfører særligt uddannede politifolk afhøringerne. Alle børn under 15 år videoafhøres, såfremt der er mistanke om, at de har været udsat for seksuelle overgreb. Det samme gælder børn over 15 år, såfremt der er mistanke om, at forældre eller andre nærtstående har udsat barnet for vold.

Af hensyn til sagens gang og bevisførelsen er det vigtigt, at fagpersoner i deres samtale med barnet holder sig til at få bekræftet bekymringen om, at et overgreb har fundet sted, og overlader afhøringen til politiet.

Børnehus Sjælland

Konsultativ rådgivning:

Børnehusets medarbejdere har specialiseret viden på overgrebsområdet. De har desuden et tæt og løbende samarbejde med politi, børnelæger og retsmedicinere i sager om overgreb. I nogle tilfælde kan en medarbejder fra skole/dagtilbud blive bedt om at følge med barnet og børne- og ungerådgiveren til Børnehuset.

Børnehusets kerneopgaver:

- Sikrer en professionel og skånsom indsats over for barnet/den unge i sager om overgreb
- Koordinerer samarbejdet mellem de involverede sektorer
- Udreder barnets/den unges behov for hjælp og støtte efter overgreb
- Yder konsultativ sparring til myndighedsrådgivere i sager om overgreb mod børn/unge

Mens sagen er i Børnehuset, kan relevante samarbejdspartnere uden samtykke indbyrdes udveksle oplysninger om rent private forhold vedrørende barnets eller den unges personlige og familiemæssige omstændigheder, hvis udvekslingen må anses for nødvendig af hensyn til barnets eller den unges sundhed og udvikling.

Forløbet i Børnehus Sjælland afsluttes med et skriftligt notat til den sagsførende børne- og ungerådgiver indeholdende beskrivelse af og anbefalinger til barnets eller den unges støtte-/behandlingsbehov.

Ankestyrelsen

Hvis du som underretter oplever, at myndighedsafdelingen ikke handler på baggrund af en underretning, skal du først og fremmest tale med din leder, der kan underrette Ankestyrelsen om bekymringen. Reagerer lederen ikke, kan du selv underrette Ankestyrelsen om bekymringen. Ankestyrelsen skal sikre barnets retssikkerhed og undersøge, om kommunens indsats er tilstrækkelig.

Hvis underretningen er så alvorlig, at den ikke kan vente til Ankestyrelsens normale åbningstid, kan du kontakte Ankestyrelsen via akuttelefonen.

Nummeret til Ankestyrelsens akuttelefon er: **61 89 73 79**.

Link til underretning om et barn eller en ung til Ankestyrelsen findes på hjemmesiden:

<https://ast.dk/born-familie/hvad-handler-din-klage-om/underretninger>

Tlf.: 33 41 12 00

Mail: ast@ast.dk

Sikker mail: sikkermail@ast.dk

SISO

Videnscenteret for sociale indsatser ved vold og seksuelle overgreb mod børn er det nationale videnscenter til bekæmpelse af vold og seksuelle overgreb mod børn. SISO er en del af Socialstyrelsen.

Se mere på: <https://sbst.dk/boern/overgreb/siso>

Bilag 2 Lovgivning

Barnets lov

§ 9. Kommunalbestyrelsen skal føre tilsyn med de forhold, hvorunder alle børn og unge under 18 år og kommende forældre i kommunen lever.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen fører sit tilsyn efter stk. 1 på en sådan måde, at kommunen så tidligt som muligt kan få kendskab til tilfælde, hvor der må antages at være behov for støtte til et barn eller en ung under 18 år, eller hvor det må antages, at der kan opstå et behov for støtte til et barn umiddelbart efter fødslen.

§ 15, stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal udarbejde et beredskab til forebyggelse og tidlig opsporing af overgreb mod børn og unge og til behandling af sager om sådanne overgreb. Beredskabet skal udformes skriftligt, vedtages af kommunalbestyrelsen og offentliggøres. Kommunalbestyrelsen skal revidere beredskabet løbende efter behov, dog som minimum hvert fjerde år.

§ 20, stk. 1. Kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om en børnefaglig undersøgelse i følgende situationer:

Når der er grund til at antage, at det er en alvorlig eller kompleks sag, herunder hvor der er overvejelser om anbringelse af et barn eller en ung uden for hjemmet efter §§ 46 eller 47.

Når et barn eller en ung har været udsat for overgreb eller ved mistanke herom.

Når et barn eller en ung har haft ophold i en boform efter §§ 109 eller 110 i lov om social service med en forælder på grund af vold i hjemmet, og den pågældende forælder afbryder opholdet for at vende tilbage til et voldeligt miljø med barnet eller den unge.

§ 125. Når et barn eller en ung har været udsat for overgreb, eller ved mistanke herom, skal kommunalbestyrelsen til brug for den børnefaglige undersøgelse efter § 20 benytte det børnehus, som kommunen er tilknyttet, jf. § 124.

§ 126. Under behandlingen af en sag, hvor et børnehus benyttes, jf. § 125, kan personalet i børnehuset, politiet og anklagemyndigheden, sundhedsmyndigheder, autoriserede sundhedspersoner og kommunale myndigheder, der løser opgaver inden for området for udsatte børn og unge, indbyrdes udveksle oplysninger om rent private forhold om barnets eller den unges personlige og familiemæssige omstændigheder, hvis udvekslingen må anses for nødvendig af hensyn til barnets eller den unges sundhed og udvikling. Autoriserede sundhedspersoner er forpligtet til under behandlingen af en sag, hvor et børnehus benyttes at videregive oplysninger omfattet af 1. pkt. til fagpersoner og myndigheder nævnt i 1. pkt., hvis videregivelsen anses for at være nødvendig af hensyn til barnets eller den unges sundhed og udvikling.

§ 133. Personer, der udøver offentlig tjeneste eller offentligt hverv, skal underrette kommunalbestyrelsen, hvis de under udøvelsen af tjenesten eller hvervet får kendskab til eller grund til at antage, at et barn eller en ung under 18 år kan have behov for støtte efter denne lov, et barn umiddelbart efter fødslen kan få behov for støtte efter denne lov på grund af de kommende forældres forhold, et barn eller en ung under 18 år kan have behov for støtte efter denne lov på grund af barnets eller den unges ulovlige skolefravær eller undladelse af at opfylde undervisningspligten eller et barn eller en ung under 18 år har været udsat for overgreb.

Stk. 2. Skoleledere på folkeskoler skal underrette kommunalbestyrelsen, når en elev har ulovligt skolefravær på 15 pct. Eller derover inden for 1 kvartal.

Stk. 3. Social- og boligministeren kan fastsætte regler om underretningspligt for andre grupper af personer, der under udøvelsen af deres erhverv får kendskab til forhold eller grund til at antage, at der foreligger forhold, som bevirker, at der kan være anledning til indsatser efter denne lov. Social- og boligministeren kan endvidere fastsætte regler om, at andre grupper af personer har underretningspligt efter stk. 1, nr. 2, i forbindelse med aktiviteter uafhængigt af deres erhverv.

Den, der får kendskab til, at et barn eller en ung under 18 år fra forældrenes eller andre opdrageres side udsættes for vanrøgt eller nedværdigende behandling eller lever under forhold, der bringer barnets eller den unges sundhed eller udvikling i fare, har pligt til at underrette kommunen.

Forældreansvarsloven

§ 2, stk. 2. Barnet har ret til omsorg og tryghed. Det skal behandles med respekt for sin person og må ikke udsættes for legemlig afstraffelse eller anden krænkende behandling.

Straffeloven

§ 210. Den, der har samleje med en slægtning i ned- stigende linje, straffes med fængsel indtil 6 år. Adoptionsforhold sidestilles med biologisk slægtskab.

§ 216. For voldtægt straffes med fængsel indtil 8 år den, der tiltvinger sig samleje ved vold eller trussel om vold eller skaffer sig samleje ved anden ulovlig tvang, jf. § 260, eller med en person, der befinder sig i en til stand eller situation, i hvilken den pågældende er ude af stand til at modsætte sig handlingen.

§ 219. Med fængsel indtil 4 år straffes den, der er ansat ved kriminalforsorgen, og som har samleje med en person, der er optaget i en af kriminalforsorgens institutioner, og som er undergivet den pågældendes myndighed, ansat ved politiet, og som har samleje med en person, der er frihedsberøvet og i politiets varetægt, eller ansat ved eller tilsynsførende med døgninstitution eller opholdssted for børn og unge, psykiatrisk afdeling, døgninstitution for personer med vidtgående psykiske handicap eller lignende institution, og som har samleje med nogen, der er optaget i institutionen.

§ 222. Den, som har samleje med et barn under 15 år, straffes med fængsel indtil 8 år, medmindre forholdet er omfattet af § 216, stk. 2. Ved fastsættelse af straffen skal det indgå som en skærpende omstændighed, at gerningsmanden har skaffet sig samlejet ved udnyttelse af sin fysiske eller psykiske overlegenhed.

§ 222, stk. 2. Har gerningsmanden skaffet sig samlejet ved tvang eller fremsættelse af trusler, kan straffen stige til fængsel indtil 12 år.

§ 223. Den, som har samleje med en person under 18 år, der er den skyldiges stedbarn eller plejebarn eller er betroet den pågældende til undervisning eller opdragelse, straffes med fængsel indtil 4 år.

§ 223, stk. 2. Med samme straf anses den, som under groft misbrug af en på alder og erfaring beroende overlegenhed, forfører en person under 18 år til samleje.

§ 224. Den, der medvirker til, at en person under 18 år mod betaling eller løfte om betaling har samleje med en kunde, straffes med bøde eller fængsel indtil 6 år.

§ 224, stk. 2. Den, der som kunde mod betaling eller løfte om betaling har samleje med en person under 18 år, straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år.

§ 225. Bestemmelserne i §§ 216-224 finder tilsvarende anvendelse med hensyn til andet seksuelt forhold end samleje.

§ 226. Den, der optager pornografiske fotografier, film el.lign. af en person under 18 år med forsæt til at sælge eller på anden måde udbrede materialet, straffes med bøde eller fængsel indtil 6 år.

§ 232. Den, som ved uanstændigt forhold krænker blufærdigheden, straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år eller, hvis forholdet er begået over for et barn under 15 år, med bøde eller fængsel indtil 4 år

§ 234. Den, som sælger utugtige billeder eller genstande til en person under 16 år, straffes med bøde.

§ 235. Den, som udbreder pornografiske fotografier eller film, andre pornografiske visuelle gengivelser eller lignende af personer under 18 år, straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år eller under særligt skærpente omstændigheder med fængsel indtil 6 år. Som særligt skærpente omstændigheder anses navnlig tilfælde, hvor barnets liv udsættes for fare, hvor der anvendes grov vold, hvor der forvoldes barnet alvorlig skade, eller hvor der er tale om udbredelse af mere systematisk eller organiseret karakter.

§243. Den, som tilhører eller er nært, knyttet til en andens husstand eller tidligere har haft en sådan tilknytning til husstanden, og som gentagne gange over en periode udsætter den anden for grov, nedværdigende, forulepende eller krænkende adfærd, der er egnet til utilbørligt at styre den anden, herunder ved udøvelse af negativ social kontrol, straffes for psykisk vold med bøde eller fængsel indtil 3 år.

§ 244. Den, som øver vold eller på anden måde angriber en andens legeme, straffes med bøde eller fængsel indtil 3 år.

§ 245. Den, som udøver et legemsangreb af særlig rå, brutal eller farlig karakter eller gør sig skyldig i mishandling, straffes med fængsel indtil 6 år. Har et sådant legemsangreb haft betydelig skade på legeme eller helbred til følge, skal dette betragtes som en særlig skærpente Omstændighed.

§ 245 a. Den, som ved et legemsangreb med eller uden samtykke bortskærer eller på anden måde fjerner kvindelige ydre kønsorganer helt eller delvis, straffes med fængsel indtil 6 år.

§ 246. Har et legemsangreb, der er omfattet af § 245 eller § 245 a, været af en så grov beskaffenhed eller haft så alvorlige skader eller døden til følge, at der foreligger særdeles skærpende omstændigheder, kan straffen stige til fængsel i 10 år.

Forvaltningsloven

§ 27, stk. 1. Den, der virker inden for den offentlige forvaltning, har tavshedspligt, Jf. straffelovens § 152 og §§ 152 c-152 f, med hensyn til oplysninger om

1. enkeltpersoners private, herunder økonomiske, forhold og
2. tekniske indretninger eller fremgangsmåder eller om drifts- eller forretningsforhold el.lign., for så vidt det er af væsentlig økonomisk betydning for den person eller virksomhed, oplysningerne angår, at oplysningerne ikke videregives.

Bilag 3

Mulige tegn og reaktioner på overgreb

Børn og unges tegn og reaktioner på overgreb er komplekse og flertydige. Der kan indgå både somatiske, psykologiske og sociale aspekter i barnets bekymrende adfærd eller mistrivsel. Det er vigtigt at være opmærksom på, at der kan være andre forhold end overgreb, der udløser tegnene. Derfor er det et vigtigt element i opsporingen af overgreb mod børn/unge, at medarbejdere og ledere er i stand til at se, tolke og handle på de tegn og signaler på mistrivsel, som barnet/den unge sender.

Ændrer et barn pludselig adfærd, kan det skyldes, at der er sket noget voldsomt i barnets liv. Hvis barnet/den unge for eksempel ændrer sig fra at være aktivt, livligt, udadvendt, socialt velfungerende, glad for sin skole eller institution og vennerne, til at blive passivt, angst eller aggressivt, eller hvis barnet/den unge begynder at undgå at komme i skole eller institution og trækker sig socialt fra vennerne, så er der grund til at være opmærksom og tale med barnet/den unge om, hvad du ser. Det er desuden vigtigt, at du reagerer på det afhængigt af, hvad barnet/den unge fortæller. Det kan også være, at barnet, der ellers har været i en god udvikling, stagnerer eller går tilbage i sin udvikling eksempelvis på det sproglige eller motoriske område. Den ændrede adfærd kan være affødt af overgreb, men mistrivsel kan også være affødt af andre former for påvirkning.

Mistrivsel må altid ses i en helhed og i forhold til de andre præmisser i barnets eller den unges liv. Gennemgår forældrene en skilsmisse? Har barnet en storebror i teenagealderen, som kunne have overført sit seksuelle fokus til sin lillebror eller søster?

Der findes ingen facitliste, man kan bruge til at gennemskue overgreb. I stedet kan man sørge for at vide noget om, hvilke psykologiske og sociale konsekvenser, overgreb har for ofret, og på den måde blive bedre til at vurdere en mistanke.

Mulige tegn og reaktioner på seksuelle overgreb

Psykiske tegn

Småbørn	Mellemstore Børn	Teenagere	Børn/Unge med handicap
<ul style="list-style-type: none">• Humørsvingninger• Tristhed• Angst• Uforklarlig gråd, skrigeture• Mareridt, angst for at falde i søvn• Tegn på ligegyldighed, robot-lignende adfærd• Ensomhedsfølelse• Isolation• Reagerer ikke på opfordring til kontakt, trækker sig ind i sig selv/i en <i>skal</i>• Mistillid til voksne• Utryk tilknytning• Dissociation• Ukritisk i kontakten til andre• Koncentrationsbesvær/motorisk uro	<p>Mellemstore børn vil udvise de samme psykiske tegn og symptomer som småbørn.</p> <p>Herudover:</p> <ul style="list-style-type: none">• Lav selvfølelse• Magtesløshed• Apati• Skyldfølelse• Skamfølelse• Begyndende depression• Indadvendthed• Post Traumatisk Stress Disorder (PTSD)	<p>Teenagere vil udvise de samme psykiske tegn og symptomer som småbørn og mellemstore børn.</p> <p>Herudover:</p> <ul style="list-style-type: none">• Depression• Mistillid til andre• Manglende identitetsfølelse• Forvirret omkring kønsidentitet• Forøget skyld- og skamfølelse	<p>Børn og unge med handicap vil vise samme tegn som alle andre børn, men der skal her være en særlig opmærksomhed på deres udfordringer og deres mulighed for at ytre sig</p>

Fysiske tegn

Småbørn	Mellemstore Børn	Teenagere	Børn/Unge med handicap
<ul style="list-style-type: none">• Rødmen, irritation omkring kønsorganer, skede- og endetarmsåbning• Smerte, kløe, udslæt omkring kønsorganer samt skede- og endetarmsåbning• Vaginal blødning, blødning fra kønsorganer og endetarmsåbning• Blærebetændelse, skedekatar• Blod i underbukserne• Udfordringer med at sidde stille• Mave- og fordøjelsesvanskeligheder• Klage over utilpashed• Stopper ting/objekter op i skede- og endetarmsåbning• Ufrivillig vandladning, ufrivillig afføring• Revner i mundvige, sår i munden• Pådragelse af seksuelt overført sygdomme• Synkebesvær, ubehag ift. bestemte fødevarer• Usædvanlig kropslugt (sæd)• Følger ikke normal vækstkurve	<p>Mellemstore børn vil udvise de samme fysiske tegn og symptomer som småbørn.</p> <p>Herudover:</p> <ul style="list-style-type: none">• Psykosomatiske klager over smerter i underlivet, hovedpine, mavepine m.m.• Vanskeligheder med kropslig kontakt, berøring• Mangelfuld eller overdreven personlig hygiejne	<p>Teenagere vil udvise de samme fysiske tegn og symptomer som småbørn og mellemstore børn.</p> <p>Herudover:</p> <ul style="list-style-type: none">• Tidlig seksuel aktivitet• Tidlig graviditet og abort• Forsøg på at tilbageholde/skjule fysisk udvikling	<p>Børn og unge med handicap vil vise samme tegn som alle andre børn, men der skal her være en særlig opmærksomhed på deres udfordringer og deres mulighed for at ytre sig</p>

Sociale og adfærdsmæssige tegn

Småbørn	Mellemstore Børn	Teenagere	Børn/Unge med handicap
<ul style="list-style-type: none"> • Ændring i adfærd • Seksualiseret adfærd • Overdreven eller tvangspræget onani • Usædvanlig interesse i og viden om seksualitet ud over alders- og udviklingsmæssigt niveau • Koncentrationsvanskelig-heder fx ved leg og samvær med andre • Leg med dukker, hvor seksuelle overgreb illustreres • Regredierende adfærd, babysprog • Udadreagerende, aggressiv adfærd, sparke, slå, bide • Hyperaktivitet • Frustration og vrede • Frygt for og modvilje mod bestemte personer eller steder • Umotiveret gråd • Tavshed • Påførelse af selvforskyldt smerte, banke hovedet ind i ting, trække i hår, skære i sin krop 	<p>Mellemstore børn vil udvise de samme sociale og adfærdsmæssige tegn og symptomer som småbørn.</p> <p>Herudover:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Indlæringsvanskeligheder, manglende koncentration • Udvide voksen seksuel adfærd, gå forførende, flirtende • Påfaldende påklædning • Manglende blufærdighed eller overdreven blufærdighed ift. egen krop og i relation til omgivelserne • Begyndende selvdestruktiv adfærd • Tab af kompetencer • Begyndende udvikling af beskyttelsesstrategier for at undgå seksuelle overgreb eller afsløring heraf • Mobning • Begyndende selvmordstanker 	<p>Teenagere vil udvise de samme sociale og adfærdsmæssige symptomer som småbørn og mellemstore børn.</p> <p>Herudover:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Selvskadende adfærd, cutting, selvmordstanker og forsøg • Spiseforstyrrelser • Alkohol og stofmisbrug • Udviser pseudomodenhed • Hemmelighedsfuld, skamfuld • Udvikling af specielt kropssprog, kropsholdning 	<p>Børn og unge med handicap vil vise samme tegn som alle andre børn, men der skal her være en særlig opmærksomhed på deres udfordringer og deres mulighed for at ytre sig</p>

Mulige tegn og reaktioner på vold

FYSISKE TEGN	PSYKISKE TEGN	SOCIALE OG ADFÆRDSMÆSSIGE TEGN	Børn/Unge med handicap
<ul style="list-style-type: none">• Mærker efter slag• Brandmærker• Sår på kroppen• Mærker efter kvælningsforsøg• Brud på arme og ben, kraveben eller andre knoglebrud• Symptomer på "shaken baby syndrome"• Hyppige skadestuebesøg• Psykosomatiske klager• Vanskeligheder med kropslig kontakt, berøring• Søvnvanskeligheder	<ul style="list-style-type: none">• Indadvendthed• Tristhed• Ensomhedsfølelse, føler sig anderledes• Isolation• Utryk tilknytning• Mistillid til voksne• Dissociation• Lav selvfølelse• Hjælpeløshed, magtesløshed• Skyldfølelse, skamfølelse• Begyndende depression• Manglende identitetsfølelse• Svært ved at løsrive sig fra forældre/løsriver sig for hurtigt• Post Traumatisk Stress Disorder (PTSD)	<ul style="list-style-type: none">• Koncentrationsvanskeligheder ift. leg og samvær med andre• Leg med fx dukker, hvor vold illustreres• Vanskeligheder med impuls kontrol• Indlæringsvanskeligheder• Tab af kompetencer• Udadreagerende, aggressiv adfærd• Følelse af frustration og vrede• Hyperaktivitet, hypersensitivitet• Angst• Selvdestruktiv og selvskadende adfærd• Udvikling af beskyttelsesstrategier for at undgå vold eller afsløring heraf• Overtilpassethed• Vanskeligheder med at regulere følelser	<p>Børn og unge med handicap vil vise samme tegn som alle andre børn, men der skal her være en særlig opmærksomhed på deres udfordringer og deres mulighed for at ytre sig</p>

Mulige tegn og reaktioner ved digitale krænkelser

Emotionelt	Kognitivt	Relationelt	Psyko- patologisk	Børn/Unge med handicap
<ul style="list-style-type: none">• Skyld• Skam• Selvbefredelse• Mindsket selvtillid• Følelsen af, ikke at være noget værd• Negativt syn på egen krop/trang til at dække sig til• Frygt for den potentielle on-looker (hvem har set materialet?)	<ul style="list-style-type: none">• Koncentrationsbesvær• Søvnbesvær• Tankemylder• Træthed• Fravær	<ul style="list-style-type: none">• Social tilbagetrækning• Ændret brug af sociale medier• Ensomhed• Tillidsbrud• Krænkelsen bliver grænsesættende: hvad kan andre tillade sig i relationen til mig?	<ul style="list-style-type: none">• Angst• Depression• Selvskade• Selvmordstanker• PTSD	Børn og unge med handicap vil vise samme tegn som alle andre børn, men der skal her være en særlig opmærksomhed på deres udfordringer og deres mulighed for at ytre sig

Bilag 4 Konsekvenser af overgreb

Dette afsnit beskriver konsekvenserne af overgreb. Definitionerne på overgreb kan du læse mere om i afsnittet "Definitioner på overgreb".

Komplekse traumer

Alle former for overgreb er ødelæggende for eller forhindrer udviklingen af et positivt selvbillede hos barnet eller den unge. Enhver form for overgreb bringer barnets og den unges udvikling og sundhed i fare, uanset om det er forældre, andre omsorgspersoner eller ukendte personer, som udsætter barnet eller den unge for overgreb. Et barn eller en ung traumatiseres, når det ikke kan tale med nogen om overgrebene og oplever at være alene med ubærlige følelser.

Uanset overgrebenes karakter ved vi, at det, som forårsager traumer og traumereaktioner hos barnet eller den unge, ikke kun er den fysiske og/eller psykiske smerte barnet eller den unge udsættes for, men i lige så høj grad oplevelsen af, at overgreb er forbundet med tabu og skam. Traumereaktioner opstår i høj grad som konsekvens af, at barnet eller den unge står alene med smerten og de følelser, som overgrebet medfører.

Børn og unge kan få traumer forårsaget af f.eks. trafikulykker eller dødsfald. I disse situationer får de dog ofte hjælp og støtte fra forældre og andre nære omsorgsgivere, som bidrager til at få hændelserne bearbejdet.

Traumer forårsaget af overgreb begået af et familiemedlem eller anden nær omsorgsgiver som f.eks. spejderleder, fodboldtræner eller nabo adskiller sig herfra på følgende vitale punkter:

- traumet opstår, fordi barnet eller den unge oplever et voldsomt svigt, idet de personer, som burde være tryghedsskabende, støttende og yde omsorg, i stedet skaber frygt, smerte og uforudsigelighed.
- traumet opstår eller forstærkes, fordi tillidsrelationen brydes
- ofte finder overgreb sted flere gange, og dermed forstærkes traumet
- overgreb er ofte forbundet med tavshed. Hverken barnet/den unge eller forældrene taler om overgrebet, som opleves smertefuldt og skamfuldt

Overgreb påvirker hverdagen med ubehag, utryghed og en uforudsigelighed, som tager barnets eller den unges opmærksomhed og koncentration. Det sker ofte på bekostning af det faglige arbejde i skolen og det sociale liv med vennerne. Når overgrebene sker i hjemmet, har barnet eller den unge ofte manglende lyst til at tage venner med hjem på grund af frygt for pinlige episoder. Hjemmet, der skulle være barnets eller den unges trygge base, er i stedet blevet til selve overgrebszonen.

Overgreb i barndommen eller puberteten, sker på det tidspunkt i livet, hvor barnet/den unge udvikler sig aller mest og samtidig befinder sig i en sårbar udviklingsperiode. Overgrebene medfører en voldsom påvirkning af neurobiologien, så barnets eller den unges hjerne og hele livsholdning skifter fra udvikling til overlevelse. Barnet og den unge vil derfor blive ramt af udviklingsforsinkelser, og barnet eller den unge bliver genstand for det, vi kalder komplekse traumer.

Overgreb imellem forældre – børn i klemme

Når der foregår vold eller seksuelle overgreb imellem forældrene, fortrænger forældrene ofte, at barnet ved, overgrebene foregår. Barnet kan imidlertid ofte huske helt ned i de mindste detaljer, hvad der skete forud for og under selve overgrebshandlingen. Ligeledes kan professionelle tro, at en eventuel skilsmisse betyder, at traumerne stopper, hvis barnet flytter med den ikke-overgribende forældre. Ofte hænger det desværre ikke sådan sammen. Barnets risiko for traumer kan i værste fald forøges, når der skal etabes samvær, og barnet kommer i centrum som den, der fortsat forbinder forældrene.

Begge eksempler illustrerer, at såvel forældrene som de professionelle kan have vanskeligt ved at se realiteterne i øjnene, hvilket efterlader barnet alene med smerten og forsinker eller forhindrer relevant indgriben og hjælp.

Overgreb er forbundet med tabu og skam

På trods af, at vi faktisk ved en hel del om overgreb, og hvilke konsekvenser det har for barnets udvikling, så er det stadig meget tabubelagt at tale om overgreb.

Mange mennesker er utilbøjelige til at erkende tegn på eventuelle overgreb. Det gælder også for fagpersoner, som skal handle professionelt. Det betyder, at du som fagperson nemt kan komme i tvivl om, hvorvidt det, du ser, kan være rigtigt; fx "Den flinke kvinde", "Han virker som sådan en rar mand".

Du kan være tilbøjelig til at benægte det, der er sket. Du kan også blive ramt af benægtelser på andre måder: "Alle kan vel blive gale på deres børn, og måske er det heller ikke helt så slemt". Eller du kan blive ramt af hjælpeløshed: "Hvordan skal vi overhovedet hjælpe en familie med så mange problemer?" Ligeledes er det udfordrende, når bekymrende udtalelser kommer fra et barn, som er kendt for at have en livlig fantasi, og du på den baggrund kommer meget i tvivl om, hvad der kan være sket.

Derfor er det vigtigt, at du ikke står alene med din bekymring eller din mistanke, og at du anvender Beredskabsplanen som guide til at komme videre med konkrete handlinger.

Overgreb er ofte ét blandt flere alvorlige problemer

Når et barn udsættes for overgreb, er der ofte mange andre problemer i familien. Det kan være depression hos den/de voksne, arbejdsløshed, fattigdom, psykisk sygdom m.v. Barnets skal derfor forholde sig til og agere i disse komplekse problemer og kommer mentalt på overarbejde.

Samtidigt har barnet måske et ansvar for opgaver i familien, som ligger langt ud over, hvad man kan forvente i forhold til barnets alder og modenhed.

Barnet vil derfor have en øget risiko for psykiske og/eller adfærdsmæssige forstyrrelser pga. traumereaktioner: koncentrationsproblemer, uro, søvnproblemer, udadreagerende adfærd, udviklingsforsinkelser m.m. Følgerne af overgreb er mange og kan påvirke langt ind i voksentilværelsen.

Bilag 5

Actioncards til håndtering af bekymring, mistanke eller viden om overgreb

Hvis bekymring, mistanke eller viden mod en eller begge forældre / stedforældre

- Nedenstående beskriver, hvad der skal ske, inden der sendes en underretning. Når underretningen er sendt, tager myndighedsafdelingen og evt. politi over og kører sagen videre med de nødvendige tiltag. Efter underretningen er sendt, er din vigtigste opgave som medarbejder at fortsætte dit faglige arbejde som hidtil.
- Tal IKKE med forældrene eller stedforældrene om mistanken.

MEDARBEJDER - DET SKAL DU GØRE:

- Nedskriv, hvilke observationer, tegn, reaktioner og hændelser, der ligger til grund for din bekymring, mistanke eller viden – undgå at tolke på beskrivelserne.
- Kontakt dagvagten på tlf. 25180205 (0-14 år) eller 25182111 (15-17 år). Send herefter en underretning til underretning@guldborgsund.dk. Det er altid den, der har bekymringen, mistanken eller viden, som skal sende underretningen.
- Du orienterer først forældrene efter aftale med Myndighed. Det er Myndighed, evt. i samarbejde med politi, der vurderer, hvornår forældrene skal inddrages og informeres om bekymringen, mistanken eller viden, og at der sendes en underretning.
- Der er tavshedspligt om sagen, men du må tale med nærmeste leder, myndighed og politiet om sagen.

KONTAKT

Aldersgruppe 0-14 år

Børn & Familie

Telefon 25 18 02 05

Aldersgruppe 15-17 år

Unge & Uddannelse

Telefon 25 18 21 11

Telefontid

Mandag-onsdag 8-15.30

Torsdag 8-17

Fredag 8-12.30

Uden for kommunens telefontid **skal** du kontakte politiet på telefon 114

Hvis bekymring, mistanke eller viden mod plejeforældre

- Nedenstående beskriver, hvad der skal ske, inden der sendes en underretning. Når underretningen er sendt, tager myndighedsafdelingen og evt. politi over og kører sagen videre med de nødvendige tiltag. Efter underretningen er sendt, er din vigtigste opgave som medarbejder at fortsætte dit faglige arbejde som hidtil.

MEDARBEJDER - DET SKAL DU GØRE:

- Nedskriv, hvilke observationer, tegn, reaktioner og hændelser, der ligger til grund for din bekymring, mistanke eller viden – undgå at tolke på beskrivelserne.
- Kontakt dagvagten på tlf. 25180205 (0-14 år) eller 25182111 (15-17 år). Send herefter en underretning til underretning@guldborgsund.dk. Det er altid den, der har bekymringen, mistanken eller viden, som skal sende underretningen.
- Du orienterer først de biologiske forældre efter aftale med Myndighed. Det er Myndighed evt. i samarbejde med politi, der vurderer, hvornår forældrene skal inddrages og informeres om bekymringen, mistanken eller viden og at der sendes en underretning.
- Der er tavshedspligt om sagen, men du må tale med nærmeste leder, myndighed og politiet om sagen.

KONTAKT

Aldersgruppe 0-14 år

Børn & Familie

Telefon 25 18 02 05

Aldersgruppe 15-17 år

Unge & Uddannelse

Telefon 25 18 21 11

Telefontid

Mandag-onsdag 8-15.30

Torsdag 8-17

Fredag 8-12.30

Uden for kommunens telefontid **skal** du kontakte politiet på telefon 114

Hvis bekymring, mistanke eller viden mod andre i barnets netværk

- Nedenstående beskriver, hvad der skal ske inden der sendes en underretning. Når underretningen er sendt, tager myndighedsafdelingen og evt. politi over og kører sagen videre med de nødvendige tiltag. Efter underretningen er sendt, er din vigtigste opgave som medarbejder at fortsætte dit faglige arbejde som hidtil.

MEDARBEJDER - DET SKAL DU GØRE:

- Nedskriv, hvilke observationer, tegn, reaktioner og hændelser, der ligger til grund for din bekymring, mistanke eller viden – undgå at tolke på beskrivelserne.
- Kontakt dagvagten på tlf. 25180205 (0-14 år) eller 25182111 (15-17 år). Send herefter en underretning til underretning@guldborgsund.dk. Det er altid den, der har bekymringen, mistanken eller viden, som skal sende underretningen.
Du orienterer først forældrene efter aftale med Myndighed. Det er Myndighed evt. i samarbejde med politi, der vurderer, hvornår forældrene skal inddrages og informeres om bekymringen, mistanken eller viden, og at der sendes en underretning.
- Der er tavshedspligt om sagen, men du må tale med nærmeste leder, myndighed og politiet om sagen.

Kontakt

Aldersgruppe 0-14 år

Børn & Familie

Telefon 25 18 02 05

Aldersgruppe 15-17 år

Unge & Uddannelse

Telefon 25 18 21 11

Telefontid

Mandag-onsdag 8-15.30

Torsdag 8-17

Fredag 8-12.30

Uden for kommunens telefontid **skal** du kontakte politiet på telefon 114

Hvis mistanke mod en ansat

- Nedenstående beskriver, hvad der skal ske, inden der sendes en underretning. Når underretningen er sendt, tager myndighedsafdelingen og evt. politi over og kører sagen videre med de nødvendige tiltag. Efter underretningen er sendt, er din vigtigste opgave som medarbejder at fortsætte dit faglige arbejde som hidtil.

MEDARBEJDER - DET SKAL DU GØRE:

- Nedskriv, hvilke observationer, tegn, reaktioner og hændelser, der ligger til grund for din bekymring, mistanke eller viden – undgå at tolke på beskrivelserne.
- Kontakt dagvagten på tlf. 25180205 (0-14 år) eller 25182111 (15-17 år). Send herefter en underretning til underretning@guldborgsund.dk. Det er altid den, der har bekymringen, mistanken eller viden, som skal sende underretningen.
- Du orienterer først forældrene efter aftale med Myndighed. Det er Myndighed evt. i samarbejde med politi, der vurderer, hvornår forældrene skal inddrages og informeres om bekymringen, mistanken eller viden, og at der sendes en underretning.
- Du skal vejlede forældrene eller de andre voksne, som har en mistanke om, at de også selv kan sende en underretning.
- Du skal orientere din leder om hændelsen.
- Der er tavshedspligt om sagen, men du må tale med nærmeste leder, myndighed og politiet om sagen.

LEDER - DET SKAL DU GØRE:

- Det er Myndighed evt. i samarbejde med politi, der vurderer, hvornår forældrene skal inddrages. Du orienterer herefter forældrene om mistanken eller det observerede, og at der er sendt en underretning.
- Du må ikke videregive oplysninger om, hvem der er under mistanke.
- Du må ikke tale om sagen med den ansatte, som mistanken retter sig mod.
- Der er tavshedspligt i forhold til den pågældende medarbejder og sagen i øvrigt
- Da der er tale om en personalesag, skal du involvere HR, din nærmeste leder samt orientere din centerchef med henblik på kommunikation og den videre håndtering af sagen.

KONTAKT

Aldersgruppe 0-14 år

Børn & Familie

Telefon 25 18 02 05

Aldersgruppe 15-17 år

Unge & Uddannelse

Telefon 25 18 21 11

Telefontid

Mandag-onsdag 8-15.30

Torsdag 8-17

Fredag 8-12.30

Uden for kommunens telefontid **skal** du kontakte politiet på telefon 114

Håndtering af personalesager

Personalesager håndteres mellem leder og HR. Det foregår ved, at leder fra området, fx skole eller dagtilbud, ringer til HR og aftaler, hvordan personalesagen skal håndteres.

Hvem deltager: pågældende leder fra fx skole/dagtilbudsområdet samt HR. Leder og HR vurderer sammen, hvad der videre skal ske i sagen. Det kan fx være kontakt til politiet

Hvis mistanke mod andet barn/ung

- Nedenstående beskriver, hvad der skal ske, inden der sendes en underretning, samt de efterfølgende opgaver som påhviler skole/dagtilbud at sørge for.
- Selve underretningen håndteres af myndighedsafdelingen og evt. politi.
- Efter underretningen er sendt, er din vigtigste opgave som medarbejder at fortsætte dit faglige arbejde som hidtil.

MEDARBEJDER - DET SKAL DU GØRE:

- Nedskriv, hvilke observationer, tegn, reaktioner og hændelser, der ligger til grund for din bekymring, mistanke eller viden – undgå at tolke på beskrivelserne.
- Kontakt dagvagten på tlf. 25180205 (0-14 år) eller 25182111 (15-17 år). Send herefter en underretning til underretning@guldborgsund.dk. Det er altid den, der har bekymringen, mistanken eller viden, som skal sende underretningen.
- Der er tavshedspligt om sagen, men du må tale med nærmeste leder, myndighed og politiet om sagen.

Efter underretning er sendt

- I er som skole og dagtilbud forpligtet til at lave en plan, der gælder for alle parter og som sikrer, at de involverede børn og unge kan opretholde en tryk og sikker hverdag; dvs. både offer, krænker og børnene/de unge omkring dem.
- Det er Myndighed evt. i samarbejde med politi, der vurderer, hvornår forældrene skal inddrages og informeres om bekymringen, mistanken eller viden, og at der sendes en underretning. Du orienterer herefter forældrene efter aftale med Myndighed.
- Du må kun tale med forældrene om det, der er skrevet i underretningen om deres eget barn. Du må ligeledes kun tale med barnet om det, der er skrevet i underretningen om ham/hende selv. Du må ikke benævne det andet barn/de andre børn ved navn.
- Ved samtalerne med begge børns forældre skal du orientere om, at skolen/dagtilbuddet har sendt en underretning til kommunen på hvert af børnene, så de kan få den relevante støtte og hjælp.

KONTAKT

Aldersgruppe 0-14 år

Børn & Familie

Telefon 25 18 02 05

Aldersgruppe 15-17 år

Unge & Uddannelse

Telefon 25 18 21 11

Telefontid

Mandag-onsdag 8-15.30

Torsdag 8-17

Fredag 8-12.30

Uden for kommunens telefontid **skal** du kontakte politiet på telefon 114